

عنوان مقاله:

زمینشیمی و سنگزایی روانه‌های آلکالی‌الیومینازالت کوآترنری قزلحصار (شمالخاوری همدان، ایران)

محل انتشار:

فصلنامه پترولوژی، دوره 11، شماره 4 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

فاطمه سالار بیرامی - گروه زمین شناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

حسین شهبازی - همدان - میدان پژوهش - دانشگاه بوعلی سینا - دانشکده علوم پایه - گروه زمین شناسی - حسین شهبازی .

مریم قبادنام - گروه زمینشناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

خلاصه مقاله:

الیومینازالتهای کوآترنری قزلحصار در ۲ کیلومتری جنوب‌باختری روستای قزلحصار، ۶۰ کیلومتری شمالخاوری شهر همدان و در پهنه زمینشناسی و زمینساختی سندیج-سیرجان رخمون دارند. این سنگها به‌صورت روانه‌های افقی تیره به ضخامت نزدیک به ۲۰ متر روی نهشته‌های کوآترنری جای گرفته‌اند. فنوکریستهای آنها از الیومین و کلینوپیروکسنهای غالباً شکلدار تشکیل شده‌اند. خمیره سنگ دربردارنده شیشه، لوسیت، نفلین و میکرولیت‌های پیروکسن است. در این سنگها بافتهای پورفیری، ویتروفریری و گلومروپورفیری رایج هستند. بازالت‌های قزلحصار تحت‌اشباع از سیلیس هستند و سرشت آلکالن دارند. دیوپسید، همتیت، انورتیت، آلیبت، ارتوکلاز، $\pm$ هیپرستن، $\pm$ الیومین، $\pm$ نفلین و $\pm$ کوارتز از کانیهای نورم بازالت‌های قزلحصار هستند. در الگوهای به‌جارشده عنصرهای خاکی کمیاب، غنیشدگی از عنصرهای خاکی کمیاب سبک (LREEs) نسبت به عنصرهای خاکی کمیاب سنگین (HREEs) دیده می‌شود. میزان تفکیک میان عنصرهای خاکی کمیاب سبک و عنصرهای خاکی کمیاب سنگین $(\text{LaN/YbN } 0.5/3.7 - 4.3/4.3)$ آنها کمابیش بالاست. در این سنگها، عنصرهای با قدرت میدان بالا (HFSE) مانند Nb، Ta، Zr، Ti و عنصر Rb آنومالی منفی و عنصرهای لیتوفیل بزرگ یون (LILE) مانند Pb و Ba و برخی عنصرهای دیگر مانند Th، La، Ce، Nd و Sm آنومالی مثبت دارند. ویژگیهای زمینشیمیایی روانه‌های آتشفشانی قزلحصار و پارامترهای عنصرهای کمیاب آنها مانند ΔNb نشان می‌دهد ماگمای این سنگها از ذوببخشی درجه پایین یک منبع گوشته‌ای گارنتدار غنیشده خاستگاه گرفته‌اند و فرایند تبلوربخشی در سرشت زمینشیمیایی آنها نقش داشته است. این سنگها ویژگیهای بازالت‌های آلکالن درونصفحه‌ای قارهای را دارند.

کلمات کلیدی:

آلکالی‌بازالت، تحت‌اشباع، ذوببخشی، قزلحصار، همدان، پهنه سندیج-سیرجان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1187759>

